

Nota Wevelgem Wezelstraat 33

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

1-12-2017

Titel: Nota Wevelgem Wezelstraat 33

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017F209

Bekrachtigde archeologienota: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2017J211

Intern projectnummer: 2017.182

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wevelgem, Wezelstraat 33

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 64749 en Y: 166281; X: 64975 en Y: 166438

Oppervlakte plangebied: 6040m²

Onderzoekbare zone: 4950m²

Kadastergegevens: Wevelgem, Afdeling 1, Sectie C, percelen 172m, 172k, 172f en 172n + openbaar domein (zie figuur 1)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Lode Langedock (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 1/12/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	8
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	8
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	9
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	9
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	9
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	9
2. ASSESSMENT	14
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	14
2.2. ASSESSMENT SPOREN	18
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	24
2.4. ASSESSMENT STALEN	26
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	27
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	28
2.7. SYNTHESE	30
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	31
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	31
3. SAMENVATTING	31
4. BIBLIOGRAFIE	36
5. BIJLAGES	37

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Wevelgem Wezelstraat 33, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In de archeologienota was volgende vraagstelling opgenomen:

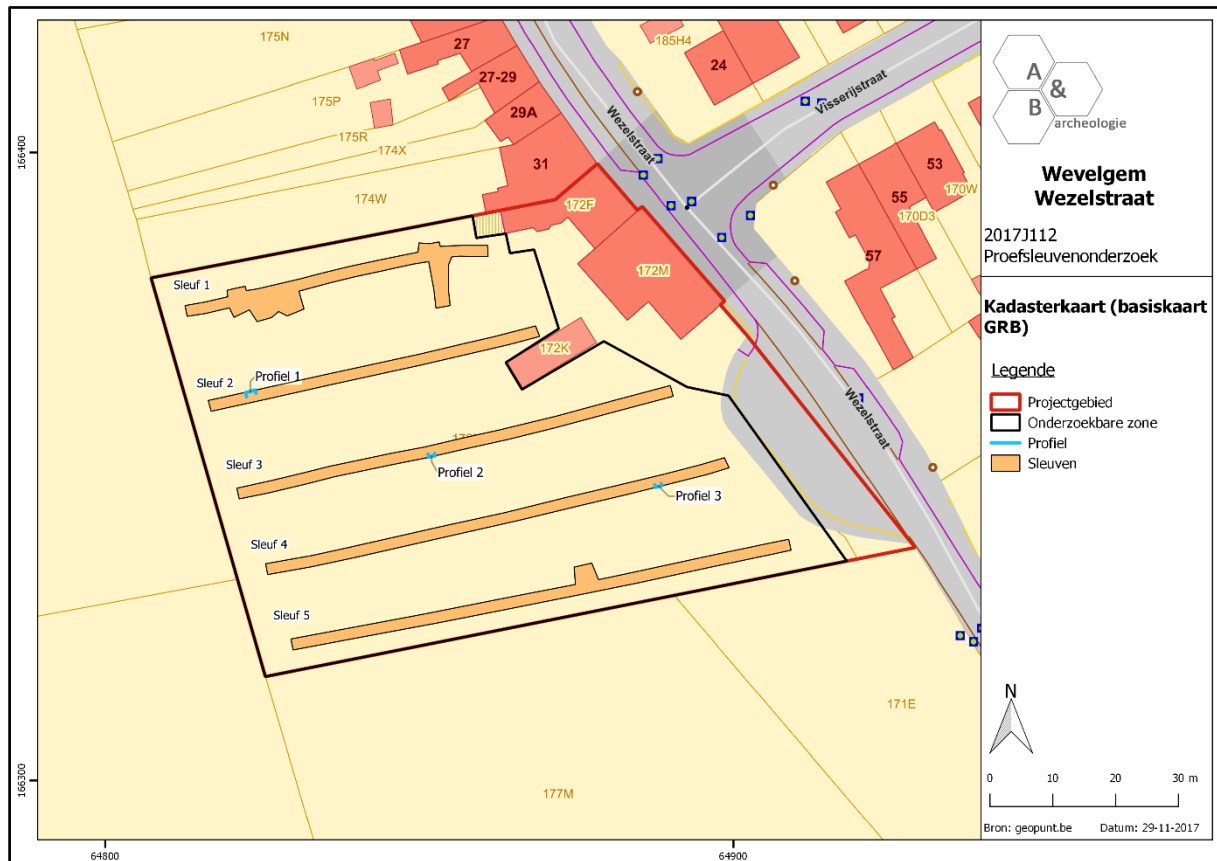
- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Wat is de impact van de gekarteerde verweringshorizont op de waarneming van eventueel aanwezige relictten?
- zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?
- wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>

- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk?)
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven: ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek? ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht? ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant? ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.2.2. Randvoorwaarden

Om economische en praktische redenen diende het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden in een uitgesteld traject. De bestaande bewoning werd niet weerhouden voor het verder vervolgonderzoek, net als de verharding aan de straatkant. Dit werd zo omschreven in de bureaustudie. Hierdoor werd de onderzoekbare zone vastgelegd op ca. 4950m².



Figuur 1 Zicht op het sleuvenplan geprojecteerd op het huidig kadaster (bron: geopunt).



Figuur 2 Zicht op de afbraak van de bestaande woning en op de voorgrond de asfaltverharding. Links zijn de proefsleuven te zien.



Figuur 3 Zicht op het sleuvenplan geprojecteerd op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt).

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 5 onderbroken parallelle bijna OW georiënteerde sleuven, haaks op de Wezelstraat. Het vooropgestelde sleuvenplan werd zoals opgelegd in het Programma van Maatregelen uitgevoerd. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden 3 kijkvensters aangelegd om de aan- of afwezigheid van sporen te verifiëren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze terug gedicht.

Het totale plangebied was 6040m² groot, waarvan 4950m² geselecteerd werd voor verder vooronderzoek. De onderzoekbare zone bedraagt bijgevolg dus 4950m². Hiervan werd 587m² (11,9%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 65m² (1,3%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee met 13,2% ruim behaald. In de praktijk werd meer percentage opgelegd door middel van proefsleuven. Meer kijkvensters dienden niet aangelegd te worden om een goed inzicht te krijgen in het archeologisch potentieel van de site.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. Aangezien er geen aanwijzingen waren dat er bij het aanleggen van de werkputten in de lagen die het archeologische niveau afdekken resten van een archeologische site aanwezig waren waarvoor metalen vondsten relevante informatie opleveren, werden deze lagen niet onderzocht met een metaaldetector. De aangelegde vlakken en de storten van sleuven en sporen werden wel onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde met uitzondering van een loden pistoletkogel, geen relevante archeologische vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. In zones waar sporen voorkwamen of waarbij onduidelijkheid was omtrent de aard van een spoor werd een kijkvenster aangelegd. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. Grondsporen werden geregistreerd en een representatief aantal werd gecoupeerd. De foto's werden genomen met een camera van het merk Canon PC1304. Er werden tijdens het onderzoek twee inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal. Er werden geen stalen genomen, gezien geen relevante sporen of andere interessante contexten werden aangetroffen. Relevante delen van de putwandprofielen werden

opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden drie referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

De proefsleuven werden aangelegd op één niveau, meer bepaald op het niveau van de C-horizont. Dit niveau bevond zich onder een verbruinde B-horizont gelegen onder de teelaarde (Ap-horizont).

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op woensdag 15 november 2017 in droog en bewolkt weer. Het kraanwerk werd uitgevoerd door een kraanfirma van de opdrachtgever. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige en Kris Van Quaethem als assistent-archeoloog. Een landmeter van MEET-het stond in voor het opmeten van de sleuven, profielen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Kris Van Quaethem.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

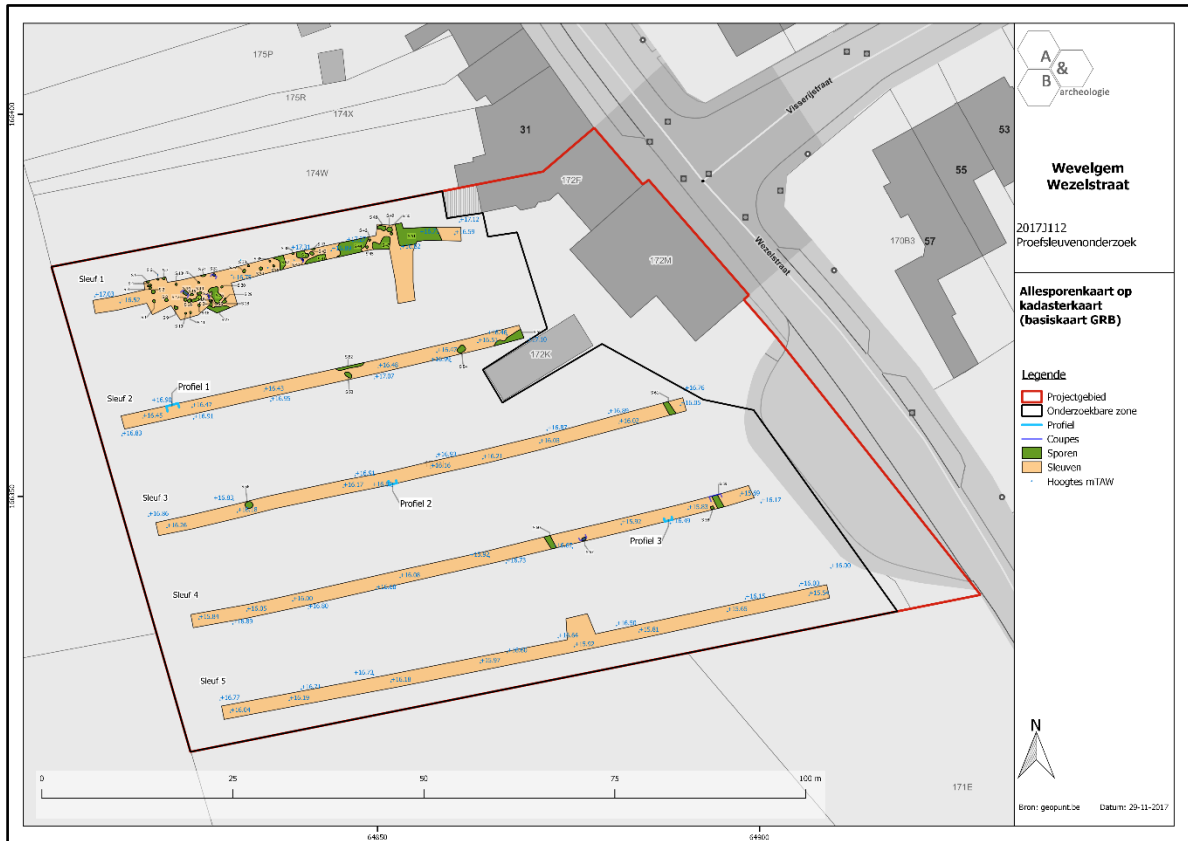
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site opgemaakt door Ruben Willaert bvba werd als voornaamste bron aangewend.

² <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>



Figuur 4 Sleuvenplan met sporen en hoogtes geprojecteerd op de kadastrakaart (bron: geopunt.be).



Figuur 5 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).



Figuur 6 Overzichtsfoto tijdens de aanleg van de sleuven.



Figuur 7 Plaatsen van een coupe op S57.



Figuur 8 Sfeerbeeld van de proefsleuven.



Figuur 9 Sfeerbeeld van sleuf 1 met de kijkvensters en resten van de verbruinde B-horizont.



Figuur 10 Opmeting van de sleuven.



Figuur 11 Metaaldetectie van de zandbergjes.

2. Assessment

2.1. Aardkundige opbouw

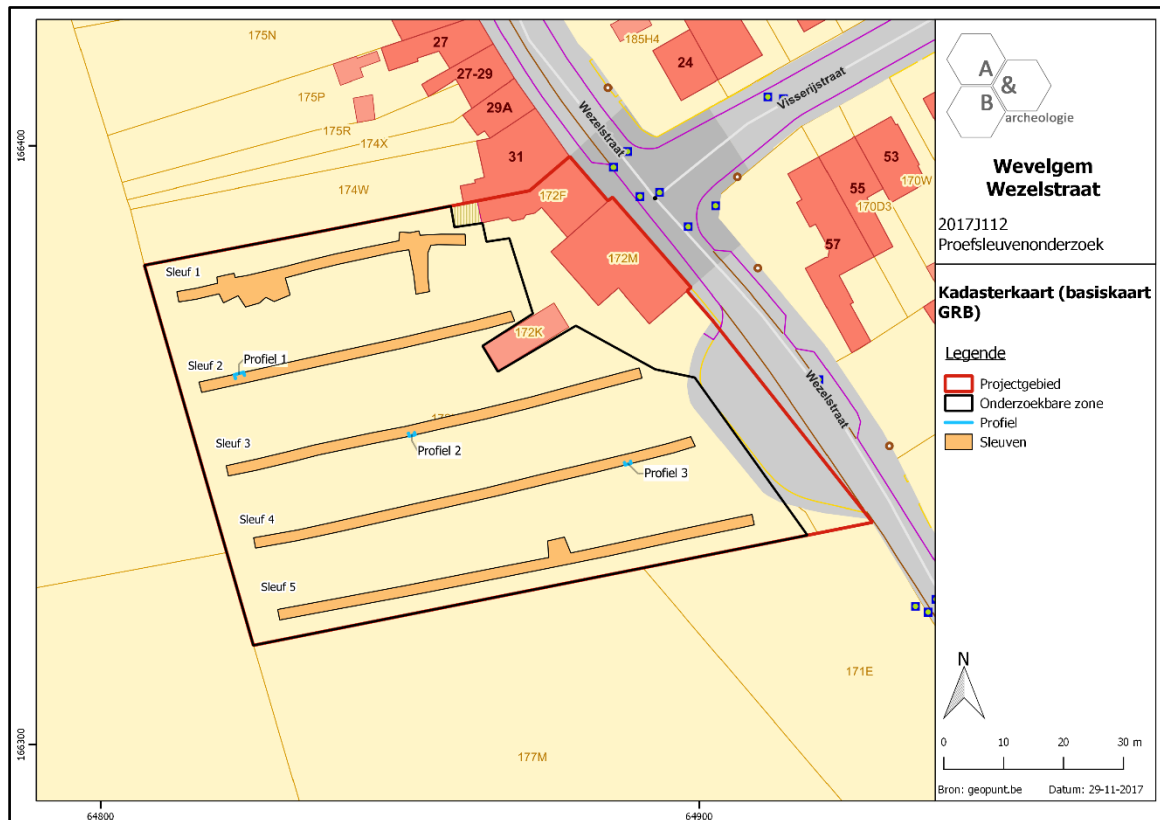
De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van 3 bodemprofielen: één in sleuf 2 (noordwesten), één in sleuf 3 (centraal) en één in sleuf 4 (zuidoosten).

De profielen volgen mee de topografische en bodemkundige gegevens van het terrein. De locatie van de profielen is zodanig verspreid dat de volledige bodemopbouw in het plangebied in kaart kon gebracht worden. Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. Verslag van resultaten bureaustudie) twee bodemtypes aangegeven. Het bodemtype Lca is een matig droge zandleembodem met een textuur B horizont. De A(p) rust op een E-horizont die ca. 40 cm dik is of rechtstreeks op de textuur B. De textuur B is aangereikt met klei en sesquioxiden en bestaat uit een bruine zware zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120cm. Het bodemtype Pcc is een matig droge licht zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze A(p) waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen A(p) – B – C.

In alle profielen werd een donkergrijze teelaarde of A(p)-horizont vastgesteld die ca. 30cm dik is. Onder de teelaarde bevindt zich een textuur B-horizont die zich kenmerkt met een bruine kleur en een zandleem textuur. De textuur B-horizont is gemiddeld genomen 30cm dik. Vooral in het centrale deel van het plangebied is deze het dikste, naar de randen van het terrein neemt deze af en werd hij deels opgenomen in de teelaarde. Onder de textuur B-horizont bevindt zich de C-horizont die zich kenmerkt met een geel tot licht bruinige roestige kleur. Gemiddeld genomen bevindt de C-horizont zich op ca. 65cm diepte onder het huidige maaiveldniveau.

De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het plangebied vooral gekenmerkt wordt als een Lca-bodem, zoals ook aangegeven wordt op de bodemkaart voor het grootste deel van het terrein.



Figuur 12 Locatie van de drie profielen in sleuf 2, 3 en 4 (bron: geopunt).



Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 2 (noordwesten).



Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 3 (centraal).



Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 4 (zuidoosten).

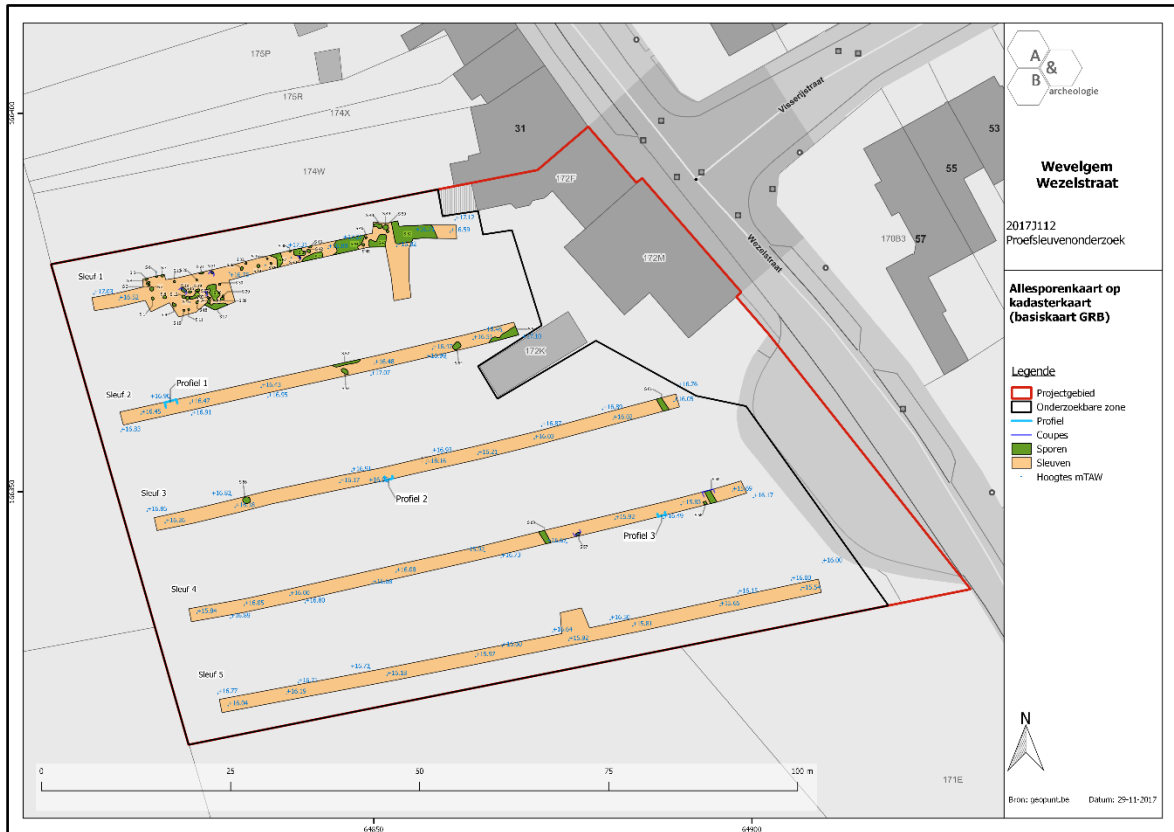
2.2. Assessment sporen

Er werden in totaal 61 archeologische sporen geregistreerd. De sporen kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën, meer bepaald 1 bomkrater, 3 greppelsegmenten en 57 natuurlijke sporen. Het terrein kent een licht hellend verloop waarbij het noordwesten op ca. +17,03m TAW ligt, terwijl het zuidoosten afneemt naar ca. +16,00m TAW.

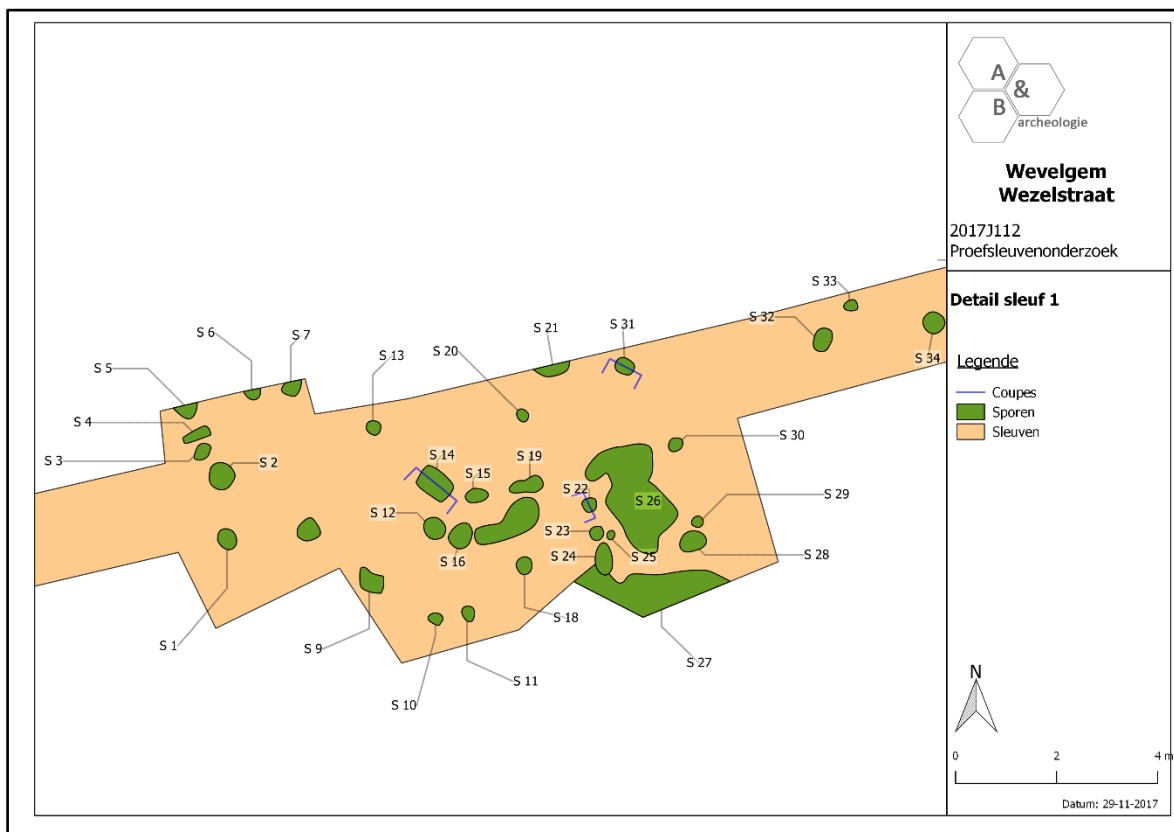
De natuurlijke sporen betreffen restanten van de sterk verbruinde textuur B-horizont die nog kon herkend worden in de C-horizont. In eerste instantie kon het gaan om paalkuilen en kuilen maar door het plaatsen van een viertal controlecoupes op de sporen S14, S22, S31 en S40 is duidelijk gebleken dat het om restanten van de textuur B-horizont gaat. Dit wordt mede gestaafd door de onregelmatige aflijning van de grotere kuilen.

In het zuidoosten werden in sleuf 3 en 4 drie greppelsegmenten, meer bepaald S59, S60 en S61, aangetroffen. De greppels hebben een NW-ZO verloop, waarbij S59 en S61 in elkaars verlengde liggen. De greppelsegmenten S59 en S60 in sleuf 4 liggen op bijna 25m uit elkaar. Een coupe op het greppelsegment S59 toonde aan dat de greppels zeer ondiep (ca. 15cm) bewaard zijn, waardoor het verder verloop niet in elke sleuf kon waargenomen worden. De greppels zijn ca. 50cm breed en kenmerken zich door een bruinigrijze kleur met een zandleem textuur. In de opvulling kan slechts één laag onderscheiden worden. De greppels zijn van een subrecente oorsprong en geven een indeling van het gebied aan in percelen.

In het westelijke deel van sleuf 3 werd een cirkelvormige bomkrater aangesneden. De inslagkrater kenmerkt zich door het voorkomen van enkele ijzeren brokstukken, fragmenten van de obus. De diameter bedraagt ca. 1m. Wellicht behoort de inslagkrater toe aan Brits geschut in de Eerste Wereldoorlog.



Figuur 16 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).



Figuur 17 Detailplan sleuf 1 met de natuurlijke restanten van de B-horizont.



Figuur 18 Zicht op het ruime kijkvenster in sleuf 1 met de restanten van de textuur B-horizont.



Figuur 19 Zicht op sleuf 1 met de diverse restanten van de textuur B-horizont.



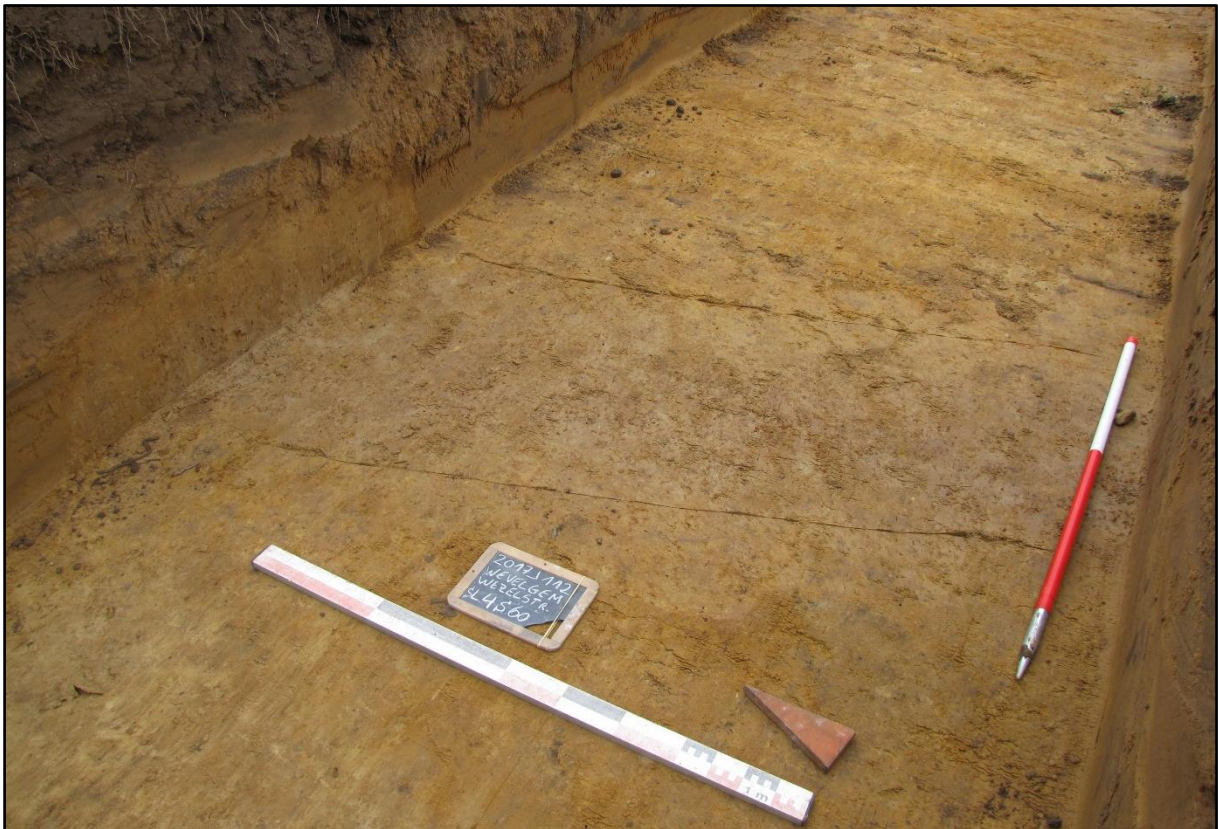
Figuur 20 Coupe op S31, natuurlijk spoor.



Figuur 21 Coupe op S22, natuurlijk spoor.



Figuur 22 Coupe op het natuurlijk spoor S57 in sleuf 4.



Figuur 23 Zicht op de greppel S60 in sleuf 4.



Figuur 24 Coupe op greppel S59 (sleuf 4).



Figuur 25 Zicht op de bomkrater S56 in sleuf 3.

2.3. Assessment vondsten

Tijdens het veldwerk werden twee inventarisnummers uitgedeeld. De eerste vondstnummer betreft twee fragmenten grijs aardewerk die teruggevonden werden als losse vondsten in de textuur B-horizont tijdens de aanleg van sleuf 1 in het noordwesten. De tweede vondst werd teruggevonden met de metaaldetector op de zandbergjes van sleuf 2. In dit geval gaat het om een loden pistoletkogel uit de 17^{de} tot midden 19^{de} eeuw.

De vondstenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.



Figuur 26 Grijs aardewerk aangetroffen tijdens de aanleg van sleuf 1 (INV nr. 1).



Figuur 27 Loden pistoletkogel gevonden met de metaaldetector op de zandbergjes van sleuf 2 (INV nr. 2).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing, er werden geen vondsten aangetroffen die zich leenden tot een verdere conservatie.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In het plangebied werden 61 sporen aangetroffen. De sporen betreffen voornamelijk natuurlijke sporen. Het gaat om restanten van de verbruinde textuur B-horizont. In één geval S57 gaat het om een natuurlijk spoor van een boom of andere vegetatie. Daarnaast werden drie greppelsegmenten aangesneden van een subrecente oorsprong die wijzen op een landelijke indeling van het gebied, volgens een NW-ZO oriëntatie. Deze oriëntering is in de omgeving van het plangebied ook nog waar te nemen op de kaart van Popp en volgt ook een parallel verloop aan de Wezelstraat. De greppels zijn ondiep bewaard en konden niet over alle sleuven herkend worden. Als laatste is nog een bomkrater uit de Eerste Wereldoorlog het vermelden waard.

Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. Verslag van resultaten bureaustudie) twee bodemtypes aangegeven. Het bodemtype Lca is een matig droge zandleembodem met een textuur B horizont. De A(p) rust op een E-horizont die ca. 40 cm dik is of rechtstreeks op de textuur B. De textuur B is aangereikt met klei en sesquioxiden en bestaat uit een bruine zware zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm. Het bodemtype Pcc is een matig droge licht zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze A(p) waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen A(p) – B – C. In alle profielen werd een donkergrijze teelaarde of A(p)-horizont vastgesteld die ca. 30 cm dik is. Onder de teelaarde bevindt zich een textuur B-horizont die zich kenmerkt met een bruine kleur en een zandleem textuur. De textuur B-horizont is gemiddeld genomen 30 cm dik. Vooral in het centrale deel van het plangebied is deze het dikste, naar de randen van het terrein neemt deze af en werd hij deels opgenomen in de teelaarde. Onder de textuur B-horizont bevindt zich de C-horizont die zich kenmerkt met een geel tot licht bruinige roestige kleur. Gemiddeld genomen bevindt de C-horizont zich op ca. 65 cm diepte onder het huidige maaiveldniveau. De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het plangebied vooral gekenmerkt wordt als een Lca-bodem, zoals ook aangegeven wordt op de bodemkaart voor het grootste deel van het terrein.

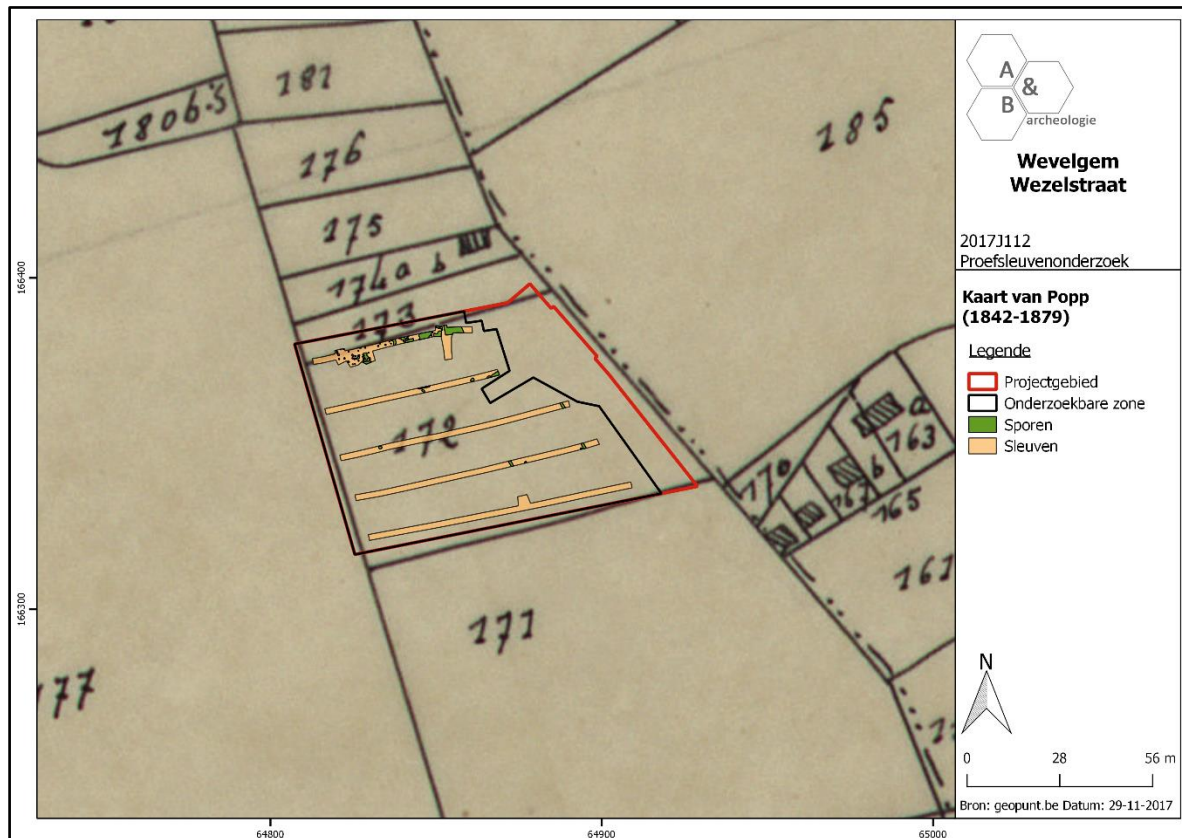
In de directe omgeving van het plangebied werden nog niet veel onderzoeken gedaan waardoor de archeologische kennis over het gebied vrij gering is³. In de ruimere omgeving werden enkele veldprospecties uitgevoerd door Philippe Despriet waarbij vondsten aangetroffen werden te dateren tussen de steentijd en postmiddeleeuwse periode. Daarnaast komen heel wat laatmiddeleeuwse sites met walgracht voor, vooral dan ten westen van het plangebied. De cartografische bronnen gaven Duitse barakken uit de Eerste Wereldoorlog aan op de noordelijke rand van het plangebied. Het

³ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>

archeologisch potentieel was bijgevolg ongekend. Het vooronderzoek heeft echter aangetoond dat geen archeologische site aanwezig is.



Figuur 28 Projectie van het sleuvenplan op de Ferriskaart (bron: geopunt.be).



Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de Popp (bron: geopunt.be).



Figuur 30 Projectie van het sleuvenplan op de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Er was een mogelijk archeologisch potentieel voor de site aangegeven. Mogelijk konden zelfs sporen uit de Eerste Wereldoorlog verwacht worden. Het vooronderzoek heeft echter aangetoond dat geen noemenswaardige sporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied.

Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd. Er werden geen grondsporen aangetroffen die wijzen op bewoning, begraving of andere menselijke aanwezigheid. De enigste sporen die aangetroffen werden wijzen op het gebruik als landbouwgebied. Ook werd één bomkrater uit de Eerste Wereldoorlog opgetekend.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. Verslag van resultaten bureaustudie) twee bodemtypes aangegeven. Het bodemtype Lca is een matig droge zandleembodem met een textuur B horizont. De A(p) rust op een E-horizont die ca. 40 cm dik is of rechtstreeks op de textuur B. De textuur B is aangereikt met klei en sesquioxiden en bestaat uit een bruine zware zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120cm. Het bodemtype Pcc is een matig droge licht zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze A(p) waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen A(p) – B – C. In alle profielen werd een donkergrijze teelaarde of A(p)-horizont vastgesteld die ca. 30cm dik is. Onder de teelaarde bevindt zich een textuur B-horizont die zich kenmerkt met een bruine kleur en een zandleem textuur. De textuur B-horizont is gemiddeld genomen 30cm dik. Vooral in het centrale deel van het plangebied is deze het dikste, naar de randen van het terrein neemt deze af en werd hij deels opgenomen in de teelaarde. Onder de textuur B-horizont bevindt zich de C-horizont die zich kenmerkt met een geel tot licht bruinige roestige kleur. Gemiddeld genomen bevindt de C-horizont zich op ca. 65cm diepte onder het huidige maaiveldniveau. De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het plangebied vooral gekenmerkt wordt als een Lca-bodem, zoals ook aangegeven wordt op de bodemkaart voor het grootste deel van het terrein.

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Wat is de impact van de gekarteerde verweringshorizont op de waarneming van eventueel aanwezige relictten?

De bodemopbouw binnen het plangebied vertoont geen sporen van verstoringen en is bijgevoelg intact te noemen. Er werden geen sporen van erosie vastgesteld.

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?

Er werden in totaal 61 sporen opgetekend die in hoofdzaak van een natuurlijke oorsprong zijn. Slechts vier sporen zijn van een antropogene oorsprong waaronder drie greppelsegmenten en een bomkrater.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

De bewaringstoestand van de aangetroffen sporen is matig te noemen. De greppelsegmenten zijn slechts ondiep, tot ca. 15cm, bewaard.

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Nee

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

Er is een normale bodemopbouw vastgesteld zoals deze ook gekarteerd staat op de bodemkaart. Landschappelijk gezien ligt het plangebied op de noordelijke rand van de alluviale vallei van de Leie.

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

Enkel de greppelsegmenten horen onderling bij elkaar en duiden op een perceelsindeling volgens een NW-ZO oriëntatie.

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

De greppels kunnen gezien hun vulling in de subrecente periode gedateerd worden.

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Er werden geen sporen van bewoning, begraving of andere activiteiten teruggevonden. Enkel wijzen de greppelsegmenten op een indeling van het terrein in percelen.

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

De aangetroffen greppels behoren niet toe aan een erfindeling of nederzetting maar eerder als afbakening van landbouwpercelen.

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

Niet van toepassing.

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

Het archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat geen archeologische site aanwezig is binnen de grenzen van het plangebied. Er werden enkel aanwijzingen teruggevonden voor een indeling in percelen.

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk?)

Niet van toepassing.

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven: ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek? ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht? ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant? ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Niet van toepassing.

3. Samenvatting

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Wevelgem Wezelstraat 33, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota⁴ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, werden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

Het totale plangebied was 6040m² groot, waarvan 4950m² geselecteerd werd voor verder vooronderzoek. De onderzoekbare zone bedraagt bijgevolg dus 4950m². Hiervan werd 587m² (11,9%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 65m² (1,3%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee met 13,2% ruim behaald. In de praktijk werd meer percentage opgelegd door middel van proefsleuven. Meer kijkvensters dienden niet aangelegd te worden om een goed inzicht te krijgen in het archeologisch potentieel van de site.

In de directe omgeving van het plangebied werden nog niet veel onderzoeken gedaan waardoor de archeologische kennis over het gebied vrij gering is⁵. In de ruimere omgeving werden enkele veldprospecties uitgevoerd door Philippe Despriet waarbij vondsten aangetroffen werden te dateren tussen de steentijd en postmiddeleeuwse periode. Daarnaast komen heel wat laatmiddeleeuwse sites met walgracht voor, vooral dan ten westen van het plangebied. De cartografische bronnen gaven Duitse barakken uit de Eerste Wereldoorlog aan op de noordelijke rand van het plangebied. Het archeologisch potentieel was bijgevolg ongekend. Het vooronderzoek heeft echter aangetoond dat geen archeologische site aanwezig is.

Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. Verslag van resultaten bureaustudie) twee bodemtypes aangegeven. Het bodemtype Lca is een matig droge zandleembodem met een textuur B horizont. Het bodemtype Pcc is een matig droge licht zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De waarnemingen op het terrein tonen duidelijk aan dat het plangebied vooral gekenmerkt wordt als een Lca-bodem, zoals ook aangegeven wordt op de bodemkaart voor het grootste deel van het terrein.

Er was een mogelijk archeologisch potentieel voor de site aangegeven. Mogelijk konden zelfs sporen uit de Eerste Wereldoorlog verwacht worden. Het vooronderzoek heeft echter aangetoond dat geen noemenswaardige sporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd. Er werden geen grondsporen aangetroffen die

⁴ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>

⁵ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>

wijzen op bewoning, begraving of andere menselijke aanwezigheid. De enigste sporen die aangetroffen werden wijzen op het gebruik als landbouwgebied. Ook werd één bomkrater uit de Eerste Wereldoorlog opgetekend.

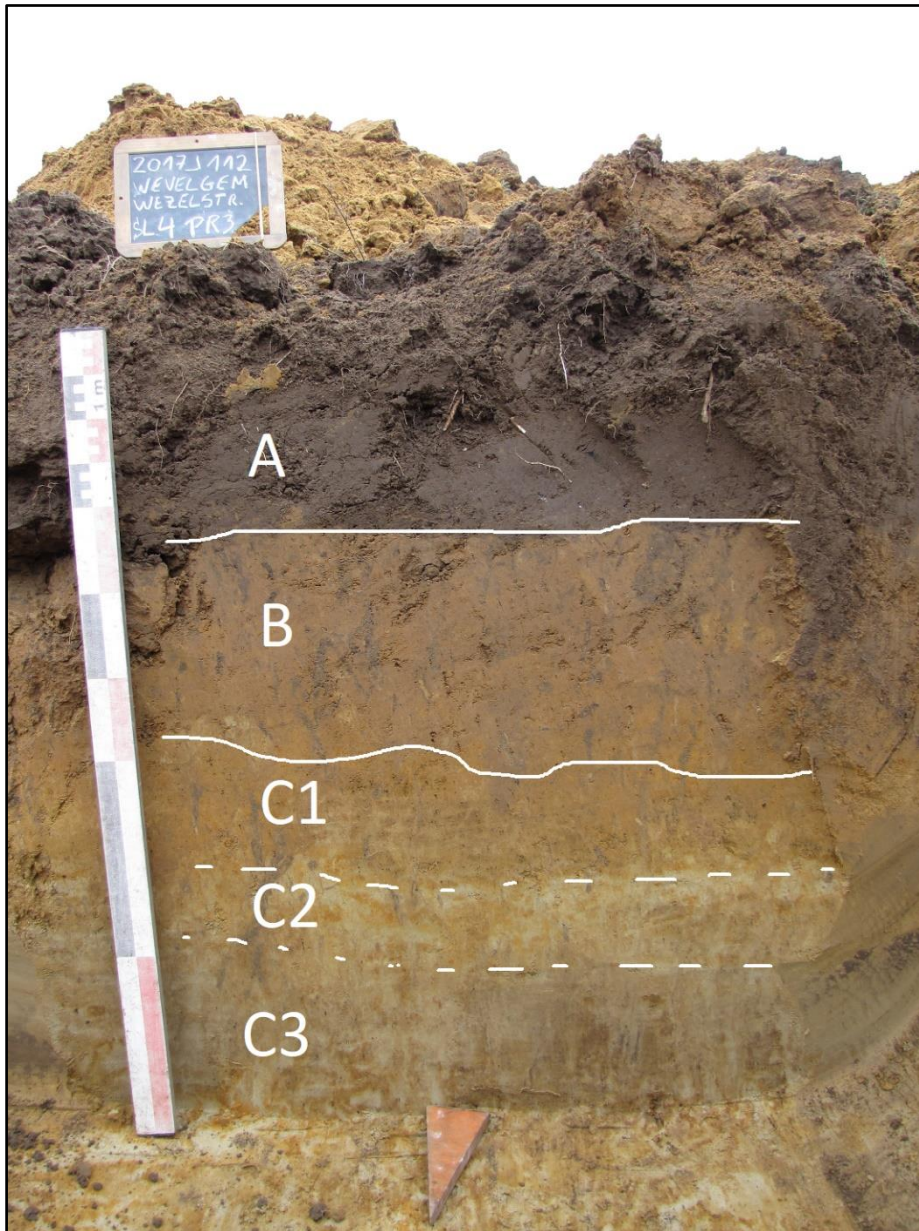
4. Bibliografie

- <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3976>
- www.geopunt.be

5. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2017J112			Coördinaten	X 64850; Y 166351	
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR3			Hoogte	+16,82m TAW	
Oriëntatie		OW			Grondwater	niet bereikt	
Datum		15/11/2017			Classificatie	Lca	
Weer		Grijs – bewolkt				matig droge zandleembodem met een textuur B horizont	
Beschrijving		Maarten Bracke			Fotonr	31	
Landgebruik		Weiland - tuin			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Gras					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
A	Ap	0	30	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
B	B	30	55	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
C1	C	55	65	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
C2	C	65	75	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
C3	C	75		Droog		Duidelijk	
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkergrijs		Matig droog		L	zandleembodem		/
Bruin		Matig droog		L	zandleembodem		/
Geelbruin		Matig droog		L	zandleembodem		/
Gelig oranje		Matig nat		L	zandleembodem		Fluctuerende grondwatertafel
Bruinwit		Matig nat		L	zandleembodem		Fluctuerende grondwatertafel



Figuur 31 Zicht op profiel 1 (zuidwesten) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• **Figurenlijst**

Figuur 1 Zicht op het sleuvenplan geprojecteerd op het huidig kadaster (bron: geopunt).	6
Figuur 2 Zicht op de afbraak van de bestaande woning en op de voorgrond de asfaltverharding. Links zijn de proefsleuven te zien.	6
Figuur 3 Zicht op het sleuvenplan geprojecteerd op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt).	7
Figuur 4 Sleuvenplan met sporen en hoogtes geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).	10
Figuur 5 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).....	10
Figuur 6 Overzichtsfoto tijdens de aanleg van de sleuven.	11
Figuur 7 Plaatsen van een coupe op S57.	11
Figuur 8 Sfeerbeeld van de proefsleuven.	12
Figuur 9 Sfeerbeeld van sleuf 1 met de kijkvensters en resten van de verbruinde B-horizont.....	12
Figuur 10 Opmeting van de sleuven.....	13
Figuur 11 Metaaldetectie van de zandbergjes.	13
Figuur 12 Locatie van de drie profielen in sleuf 2, 3 en 4 (bron: geopunt).	15
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 2 (noordwesten).....	15
Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 3 (centraal).....	16
Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 4 (zuidoosten).	17
Figuur 16 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).....	19
Figuur 17 Detailplan sleuf 1 met de natuurlijke restanten van de B-horizont.....	19
Figuur 18 Zicht op het ruime kijkvenster in sleuf 1 met de restanten van de textuur B-horizont.....	20
Figuur 19 Zicht op sleuf 1 met de diverse restanten van de textuur B-horizont.	20
Figuur 20 Coupe op S31, natuurlijk spoor.....	21
Figuur 21 Coupe op S22, natuurlijk spoor.....	21
Figuur 22 Coupe op het natuurlijk spoor S57 in sleuf 4.	22
Figuur 23 Zicht op de greppel S60 in sleuf 4.	22
Figuur 24 Coupe op greppel S59 (sleuf 4).....	23
Figuur 25 Zicht op de bomkrater S56 in sleuf 3.....	23
Figuur 26 Grijs aardewerk aangetroffen tijdens de aanleg van sleuf 1 (INV nr. 1).....	24
Figuur 27 Loden pistoletkogel gevonden met de metaaldetector op de zandbergjes van sleuf 2 (INV nr. 2).	25
Figuur 28 Projectie van het sleuvenplan op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).	29
Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de Popp (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 30 Projectie van het sleuvenplan op de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 31 Zicht op profiel 1 (zuidwesten) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.	38

• Fotolijst proefsleuvenonderzoek 2017J112

Fotonr	Type	Spoornr/Profielnr	Werkput/Sleuf	Vlak	Datum	Vondstnr
1	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
2	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
3	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
4	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
5	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
6	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
7	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
8	overzicht	/	1	1	15/11/2017	/
9	overzicht	/	2	1	15/11/2017	/
10	overzicht	/	2	1	15/11/2017	/
11	spoor	54	2	1	15/11/2017	/
12	spoor	55	2	1	15/11/2017	/
13	overzicht	/	3	1	15/11/2017	/
14	profiel	2	3	1	15/11/2017	/
15	overzicht	/	3	1	15/11/2017	/
16	overzicht	/	3	1	15/11/2017	/
17	overzicht	/	3	1	15/11/2017	/
18	spoor	56	3	1	15/11/2017	/
19	spoor	56	3	1	15/11/2017	/
20	overzicht	/	4	1	15/11/2017	/
21	overzicht	/	4	1	15/11/2017	/
22	spoor	57	4	1	15/11/2017	/
23	overzicht	/	4	1	15/11/2017	/
24	profiel	3	4	1	15/11/2017	/
25	spoor	58 en 59	4	1	15/11/2017	/
26	spoor	60	4	1	15/11/2017	/

27	spoor	60	4	1	15/11/2017	/
28	spoor	61	3	1	15/11/2017	/
29	overzicht	/	5	1	15/11/2017	/
30	overzicht	/	5	1	15/11/2017	/
31	overzicht	/	5	1	15/11/2017	/
32	overzicht	/	5	1	15/11/2017	/
33	overzicht	/	5	1	15/11/2017	/
34	Spoor	31	1	1	15/11/2017	/
35	spoor	40	1	1	15/11/2017	/
36	spoor	22	1	1	15/11/2017	/
37	spoor	14	1	1	15/11/2017	/
38	profiel	1	2	1	15/11/2017	/
39	spoor	57	4	1	15/11/2017	/
40	spoor	59	4	1	15/11/2017	/
41	Spoor	59	4	1	15/11/2017	/

- Plannenlijst proefsleuvenonderzoek 2017J112

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart op kadaster	Onbepaald	X	29/11/2017

Wevelgem Wezelstraat

2017J112
Proefsleuvenonderzoek

Allesporenkaart op kadasterkaart (basiskaart GRB)

Legende

- Projectgebied
- Onderzoekbare zone
- Profiel
- Coupes
- Sporen
- Sleuven
- Hoogtes mTAW



Bron: geopunt.be

Datum: 29-11-2017

166400

166350

175P

175R

174X

174W

31

172F

172M

172K

170B3

57

53

55

171E

Sleuf 1

Sleuf 2

Sleuf 3

Sleuf 4

Sleuf 5

Profiel 1

Profiel 2

Profiel 3

Visserijstraat

Wezelstraat

Wezelstraat



64850

64900

Sporenlijst

2017J112 Proefsleuvenonderzoek

[illegible]

Vondstenlijst

2017J112

Proefsleuvenonderzoek

Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Co upedeel	Werkput/ Sleuf	Vlak	Verzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Categorie	Datering	Aantal	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Coupe- tekening	Vondst- tekening
1	LV	/	/	1	1	aanleg / opschaven	15/11/2017			aardewerk: 2 grijs aardewerk scherven	VOLME of LME	2	5	nee	26	/	/
2	LV zandberg	/	/	2	LV	metaaldetectie	15/11/2017			metaal: loden pistoletkogel	1600-1850	1	5	nee	27	/	/